



SOTSIAALMINISTEERIUM

sotsiaalkomisjon
Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 16.07.2026 nr RIIGIKOGU/26-0743/-
3T
Meie 20.07.2026 nr 1.2-3/1622-4

Vabariigi Valitsuse seisukoht pereküvitiste seaduse muutmise seaduse eelnõu (959 SE) kohta

Lugupeetud sotsiaalkomisjoni esinaine Signe Riisalo

Vabariigi Valitsus vaatas 16. juuli 2026. aasta istungil läbi Eesti Keskerakonna fraktsiooni pereküvitiste seaduse muutmise seaduse eelnõu (959 SE). Eelnõuga soovitakse suurendada sünnitoetuse ja lapsendamistoetuse määrasid ning muuta mitmike sünni korral makstava sünnitoetuse suurust. Eelnõu kohaselt suureneks sünnitoetus 1000 euronit iga sündinud lapse kohta, kaksikute sünni korral oleks sünnitoetus 3000 eurot ning kolmikute või suurema arvu mitmike sünni korral 10 000 eurot sündinud lapse kohta. Samuti soovitakse suurendada lapsendamistoetust 1000 euronit iga lapsendatud lapse kohta.

Vabariigi Valitsus otsustas eelnõu mitte toetada järgmistel põhjustel.

Perele kindlustunde andmine ning laste sünni ja kasvatamist toetavate meetmete ajakohastamine on oluline. Lapse sünni ja lapsendamine toovad perele kaasa täiendavaid kulusid ning riigi tugi lapse sünni või lapsendamisega seotud kulude leevendamisel on perele jaoks vajalik. Eesti demograafilisi suundumusi arvestades on samuti oluline, et perepoliitika toetaks laste saamist ja kasvatamist ning aitaks vähendada perele ebakindlust.

Samas tuleb tähelepanu juhtida sellele, et eelnõus kavandatud muudatused puudutavad universaalseid ühekordseid toetusi. Selliste toetuste suurendamine võib perele lapse sünni või lapsendamise hetkel abiks olla, kuid nende mõju perele pikaajalisele toimetulekule, laste saamise otsustele ja sündimusele sõltub laiemast perepoliitika tervikust. Üksikmeetmena ei pruugi sünnitoetuse või lapsendamistoetuse suurendamine lahendada peamisi takistusi, mis mõjutavad perele otsuseid lapsi saada ja kasvatada.

Sotsiaalministeeriumi koostatud perele kindlustunde tegevuskava käsitleb laste saamise ja kasvatamise toetamist valdkondadeülese tervikuna. Tegevuskava lähtub arusaamast, et pereotsuseid ei mõjuta üksnes üks toetus, vaid majandusliku kindlustunde, töö- ja pereelu ühitamise võimaluste, tervise, eluaseme kättesaadavuse, vanemluse toe ja vaimse tervise teenuste koosmõju. Seetõttu peab Sotsiaalministeerium vajalikuks kujundada perepoliitika meetmeid terviklikult, hinnates nende mõju eri tüüpi perele, haavatavamatele sihtrühmadele, sündide ajastusele ning laste kasvatamise pikaajalisele toetamisele.

Tegevuskavas on esile toodud meetmed, mis on suunatud konkreetsete laste saamist ja kasvatamist takistavate probleemide leevendamisele. Nende hulka kuuluvad muu hulgas vanemahüvitise süsteemi edasiarendamine järjestikuste sündide korral, noorte perele majandusliku kindlustunde toetamine, üksikvanema lapse toetuse ja elatisabisüsteemi

tõhustamine, töö- ja pereelu ühitamise paindlikumad võimalused, viljatusravi ja reproduktiivtervisega seotud takistuste leevendamine, lastega peredele sobiva eluaseme kättesaadavuse parandamine ning vanemluse ja kogukonnatõe tugevdamine. Selline lähenemine võimaldab suunata piiratud vahendeid mõjusamalt ja õiglasemalt nende probleemide lahendamisele, millel on perede kindlustunde ja laste kasvatamisele suurem mõju.

Toetuste määrade tõstmisega kaasneb riigieelarvele püsiv iga-aastane lisakulu. Eelnõu seletuskirjas on viidatud, et kavandatavate muudatuste täiendav kulu võib olla kuni 8 miljonit eurot aastas, kuid seletuskirjas ei ole piisavalt avatud kuluarvestuse aluseid ega esitatud püsiva katteallika ettepanekut. Samuti ei ole eelnõuga kavandatud kulude katmiseks vajalikke vahendeid ette nähtud kehtivas riigi eelarvestrateegias ega riigieelarve raamistikus.

Vabariigi Valitsus ei toeta uute lisakohustuste võtmist olukorras, kus nende katmiseks ei ole riigieelarves ega riigi eelarvestrateegias vahendeid ette nähtud. Arvestades riigieelarve piiratud võimalusi, tuleb perepoliitika täiendavate kulude üle otsustada terviklikult riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise käigus, hinnates kavandatavate meetmete mõju, sihitatust ja kulutõhusust ning arvestades ka teiste sotsiaalvaldkonna vajaduste ja prioriteetidega.

Vabariigi Valitsus peab oluliseks jätkata perede kindlustunde suurendamisele suunatud meetmete ettevalmistamist perede kindlustunde tegevuskava raames. Laste saamise ja kasvatamise toetamisel tuleb liikuda tervikliku ja tõenduspõhise lahenduse poole, mis seob rahalised toetused, teenused, töö- ja pereelu ühitamise, tervise, eluaseme ning kogukonnatõe.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Heidy Purga
kultuuriminister
sotsiaalministri ülesannetes

Gerli Baida
Gerli.Baida@sm.ee